

Мамедов В., Календарглі Н.

Евтаназія або смерть «за власним бажанням»

Висвітлюються морально-етичні та правові аспекти евтаназії, пропонуються її визначення та види, наводяться аргументи «за» і «проти». Досліджено історичний аспект евтаназії. Зроблені спроби вирішення філософської дилеми - добровільний відхід або боротьба за життя, проаналізовано міжнародні джерела та зарубіжний досвід, досліджено ставлення до проблеми професійних співоваристств медиків і правознавців. Увага приділяється також ставленню релігії до евтаназії, підкреслено, що позиція церкви щодо евтаназії є важливим чинником у розвитку гуманістичних ідей та орієнтації суспільства в питаннях евтаназії. Пояснюються також, що проблема евтаназії не вирішена, і автори вважають, що легалізація евтаназії може мати негативні наслідки.

Ключові слова: активна і пасивна евтаназія, паліативна служба, гідність і права людини, вбивство/самогубство, легалізація евтаназії.

Мамедов В., Календаргли Н.

Эвтаназия или смерть «по собственному желанию»

Раскрыто морально-нравственные и правовые аспекты эвтаназии, даются ее определение и виды, наводятся аргументы «за» и «против». Исследован исторический аспект эвтаназии. Предприняты попытки решения философской дилеммы – добровольный уход или борьба за жизнь, проанализированы международные источники и зарубежный опыт, исследовано отношение к проблеме профессиональных сообществ медиков и правоведов. Внимание уделяется также отношению религии к эвтаназии, подчеркнуто, что позиция церкви относительно эвтаназии является важным фактором в развитии гуманистических идей и ориентации общества в вопросах эвтаназии. Объясняется также, что проблема эвтаназии не решена, и авторы считают, что легализация эвтаназии может иметь негативные последствия.

Ключевые слова – активная и пассивная эвтаназия, паллиативная служба, достоинство и права человека, убийство-самоубийство, легализация эвтаназии.

Література

1. Bioetika: sənədlər, terminlər. AMEA İnsan Hüquqları İnstitutunun materiallartopluşu. – Bakı, 2009. – 336 s.
2. Mustafayeva A., Məmmədov V., Əhmədov İ. Bioetikaməsələrləri hüquq iqtianun larkonteksində // Özünüüzü və dünyani dərkətmə yolunda AMEA İnsan Hüquqları İnstitutunun məməqalələrtopluşu. – Bakı, 2011. – S. 6–14.
3. Алекперова Дж., Абасов Н. Правила смерти (интервью с В. Мамедовым) // Эхо. – 2012. – 29 сент. (Alekperova Dzh., Abasov N. Pravila smerty (ynterv'yu s V. Mamedovym) // Эхо. – 2012. – 29 sent.)
4. Алиева М. Мы выбираем жизнь. – Баку, 2005. – 63 с. (Alyeva M. My vyibyraem zhizn'. – Baku, 2005. – 63 s.)

5. Алиева М. Эвтаназия и проблемы гуманности в медицине. – Баку, 2004. – 152 с. (Alyeva M. Эвтаназия у проблемы гуманности в медицине. – Баку, 2004. – 152 с.)
6. Алиева М. Эвтаназия как морально-правовая проблема // Вестник Бакинского университета. – 2005. – С. 5–14. (Alyeva M. Эвтаназия как морально-правовая проблема // Vestnyk Bakinskogo universyteta. – 2005. – S. 5–14.)
7. Аль-Бенна А. Т. 17, с. 155. Гл. № 49, хадис № 43. (Al'-Benna A. T. 17, s. 155. Hl. # 49, khadys # 43.)
8. Бородавкин С. Гуманизм в культуре и культура в гуманизме // Вопросы философии. – 2004. – № 5. – С. 170. (Borodavkyn S. Humanyzm v kul'ture y kul'tura v humanyzme // Voprosy filosofii. – 2004. – # 5. – S. 170.)
9. Дубровский Д. Смысл смерти и достоинство личности // Философские науки. – 1990. – № 5. – С. 116. (Dubrovskyy D. Smysl smerty y dostoynstvo lichnosti // Fylosofskye nauky. – 1990. – # 5. – S. 116.)
10. Методические рекомендации по организации паллиативной помощи в Российской Федерации. 22.09.2008, № 7189-РХ. – М., 2008. (Metodycheskiye rekommendatsyy po orhanyzatsyy pallyativnoy pomoshchyy v Rossiyiskoy Federatsyy. 22.09.2008, # 7189-RKh. – M., 2008.)
11. Роганов С. Смерть человека: парадоксы смертного существования. – М., 2007. – С. 216. (Rohanov S. Smert' cheloveka: paradoksy smertnoho sushchestvovaniya. – M., 2007. – S. 216.)
12. Силюянова И. О феномене христианской биоэтики // Материалы IV Национального конгресса Украины по биоэтике. 20–23 сентября 2010. – К., 2010. – 54 с. (Syluyanova Y. O fenomene khristyanskoy bioetiki // Materyaly IV Natsional'noho konhressa Ukrayny po bioetike. 20–23 sentyabrya 2010. – K., 2010. – 54 s.)
13. Фаис-Леутская О. Институт СаАккабадора в Сардинии // Этнографическое обозрение. – 2004. – № 1. – С. 89–101. (Fays-Leut-skaya O. Ynstytut SaAkkabadora v Sardyny // Ethnograficheskoe obozrenye. – 2004. – # 1. – S. 89–101.)
14. Элен П. Освенцим и теология // Вопросы философии. – 2001. – № 4. – С. 14–15. (Ellen P. Osventsym y teologyya // Voprosy filosofii. – 2001. – # 4. – S. 14–15.)
15. Яровинский М. Хорошая смерть // Медицинская помощь. – 1996. – № 9. (Yarovynskyy M. Khoroshaya smert' // Medytsynskaya pomoshch'. – 1996. – # 9.)
16. Chen A. 2002. TheEthicsofNanotechnology. www.whatis.com
17. Charlesworth M.J. Life, death, genes and ethics: Biotechnology and Bioethics. Maryborough. – 1989. – P. 60.
18. Engelhardt Jr. // Jr. Foundation on Bioethics. 2ed ed. – New York, 1996.
19. Gay-Williams J. The Wrongfulness of Euthanasia // Euthanasia : the moral issues. Ed. by R.M. Baird, S.E. Rosenbaum. – New York, 1989. – P. 99.
20. Hitchcock J. Respect for Life and the Health Care Professions: A Historical Survey // Human Life and Health Care Ethics / Ed. by J. Bopp Jr. University Publications of America. – 1985. – Vol. 2. – P. 44.
21. Hursthouse R. Applying Virtue Ethics // Virtue and Reasons: Philippa Foot and Moral Theory Essays in Honour of Philippa Foot / Ed. by Ph. Foot, R. Hursthouse, G. Lawrence and others. – Oxford, 1995. – P. 61.
22. Johnstone M.-J. Bioethics : A Nursing Perspective. Harcourt Saunders, 1999. – P. 319.
23. Muller H.J. Means and Aims of Human Genetic Betterment // Ethical Issues in Modern Medicine / Ed. by R. Hunt, J. Arras. – California, 1977. – P. 60.

24. *Tooley M.* An Irrelevant Consideration : Killing Versus Letting Die // *KillingVersusLettingDie* / Ed. by B. Steinbock, A. Norcross. – New York, 2002. – P. 107.

25. *Tyndale J.W.* The Island of Sardinia, including pictures of the manners and customs of the Sardinians. Vol. 2. – London, 1849. – P. 124–125.